

Voornaamwoorde (pronouns)

'n **Voornaamwoord** is 'n **plekhouer** (*place holder*) of **plaasvervanger** (*substitute*) vir die selfstandige naamwoord, dit wil sê 'n woordsoort wat iemand of iets aandui sonder om dit te benoem. Ons onderskei tussen aanwysende, persoonlike, onpersoonlike, besitlike, vraende, betreklike en onbepaalde voornaamwoorde.

Aanwysend	Persoonlik	Onpersoonlik	Besitlik	Vraend	Betreklik	Onbepaald
dié hierdie daardie só hiervoor	ek hy sy jy hulle ons julle	dit daar	my pen/myne sy pen/syne haar/haar pen/ hare jou pen/joune hulle pen/hulle s'n ons pen/ons s'n julle pen/julle s'n	Wie? Wat? Waar? Waarvan? Waarmee? Waarom? Watter?	wie wie se met/van/vir/ wie wat wat/dit + voorsetsel, bv. daarin en waarin	iets iemand niemand niks

Voorbeelde:

- Ek wil nie **daardie** slaapsak gebruik nie. (aanwysend)
- **Hulle** gaan die naweek kamp. (persoonlik)
- **Dit** gaan vandag reën. (onpersoonlik)
- **My** broer gaan die naweek kamp. (besitlik)
- **Waar** gaan julle die naweek kamp? (vraend)
- Tracy weet nie **wat** die kampplek se naam is nie. (betreklik)
- Hy soek **iemand** in die tent. (onbepaald)

1. Identifiseer en onderstreep die voornaamwoorde in die paragraaf.

Ons gaan kamp elke jaar in Wildernis. Wildernis is 'n baie mooi area en dit is naby aan George en Knysna. My ouers sê hulle wil daar gaan aftree.

Wildernis het 'n pragtige strand en 'n kampterrein wat elke Desember vol bespreek is. As jy van stap hou, kan jy na die mooiste waterval toe loop en daar gaan swem. Ons hou ook daarvan om in die vallei te gaan perdry.

Ons kamp met 'n tent en gaan na die George-winkelsentrum toe as dit reën. Wat kan 'n mens anders in die reën doen? Saterdag kan jy deurry na Sedgfield toe om hulle bekende mark te besoek. My vrou se ouma bly in Sedgfield en sy ken almal op die dorp.

Ek kan nie wag tot Desember nie!

Wenke

- **Vraende** v.nwe. word altyd met 'n **hoofletter** geskryf en aan die **begin van 'n sin** gebruik.
- **Sy** is in die onderwerpposisie vir vroulik en in die besitlike voorwerpposisie vir manlik.

Ken die woorde

aftree – retire
bekend – famous
bespreek – book
markie – market
naby – close
perdry – horse riding
reën – rain
vallei – valley
winkelsentrum – shopping mall

2. Dui aan watter tipe voornaamwoord elk van die vetgedrukte woorde is.

a) Jacques gaan die naweek saam met sy meisie in die Cederberge kamp.	
b) Sy wil 'n nuwe slaapsak by Cape Union Mart gaan koop.	
c) Wanneer gaan ons weer Hermanus toe?	
d) Nick weet nie of hy hierdie jaar wil gaan kamp nie.	
e) Het iemand my geroep?	
f) Geluk met julle kleintjie. Ons s'n word in Junie gebore.	
g) Ek kan net droom oor alles wat vir ons voorlê.	
h) Wat wil jy hiermee maak?	
i) Ek weet nie of ek ooit wil aftree nie.	
j) Trout Haven is 'n kampplek waar jou siel kan rus.	
k) Daar word hard gesing.	
l) Derrick gaan volgende jaar hulle karavaan verkoop.	
m) Ek weet nie met wie om te praat oor besprekings nie.	
n) Charles weet nie wat om daarmee te doen nie.	
o) Hoekom leen jy nie joue aan jou broer nie.	

3. Vervang elk van die gedeeltes tussen hakies met 'n voornaamwoord.

- (John) _____ het (John se) _____ koplampie by die huis vergeet.
- (Saskia) _____ sal vir (Saskia) _____ 'n nuwe baadjie koop.
- Die kampeerders het (die kampeerders) _____ bakkie vir die lang pad gelaai.
- JJ is gewoond (aan + dit) _____ om die tent op te slaan.
- Ek het my tent aan Tom verkoop. Dit is nou (Tom se tent) _____.
- (Ek en my vriende) _____ gaan vir die vakansie Plettenbergbaai toe.
- Benjamin het (Benjamin se) _____ motor gewas.
- Die kinders weet nie (na + wat + toe) _____ hulle vir die naweek gaan nie.
- (Chantelle) _____ wou vir (Stephen) _____ met 'n partytjie verras.
- Die motor is (behoort aan my) _____.